

Cultura i Espectacles

Mor el creador de l'enigmàtic 'El Cementiri dels Llibres Oblidats'

Carlos Ruiz Zafón el 2016 presentant 'El laberint dels esperits' al temple del Tibidabo; signant per Sant Jordi el 2008; en un laberint modernista, el 2014; al Saló de Cent de l'ajuntament de Barcelona, fent el pregó de la Mercè el 2004 ■ ANDREU PUIG / JUANMA RAMOS / J. RAMOS / ORIOL DURAN

Mor Carlos Ruiz Zafón, autor d'una tetralogia iniciada amb 'L'ombra del vent', ambientada a Barcelona, que va esdevenir un aclaparador èxit de vendes

Adeu a un fenomen

Lluís Lloret
BARCELONA

El càncer continua fent estralls. Ahir va morir a Los Angeles d'un càncer de colon, contra el que lluitava feia un parell d'anys, l'escriptor, músic i guionista de cinema Carlos Ruiz Zafón. Nascut a Barcelona el 1962, feia més de mitja vida que alternava la residència a Barcelona i Los Angeles—defet, vivia més allà—, a més de les gires mundials a què l'obligava la promoció de les seves novel·les.

Només va publicar vuit títols, traduïts a més cinquanta idiomes, dels quals en va vendre molts milions

d'exemplars—no hi ha una xifra consensuada—, fet que el va convertir com l'autor espanyol més llegit després de Cervantes. Si no és cert, funciona com a eslògan publicitari, primera professió de Ruiz Zafón abans de dedicar-se al cinema i a la novel·la.

Va publicar quatre novel·les juvenils: *La trilogia de la boira*, formada per *El príncep de la boira* (1993), *El palau de la mitjanit* (1994) i *Les llums de setembre* (1995), i, a banda, *Marina* (1999), totes editades per Edebé i totes lectura obligatòria escolar a diversos països.

Però l'èxit va arribar amb *L'ombra del vent* (2002), la primera de la tetralogia *El Cementiri dels Llibres Oblidats*, que va ser seguida per *El joc de l'àngel* (2008), *El presoner del cel* (2011) i *El laberint dels esperits* (2016), les tres primeres a Planeta i la darrera a Columna. Tot i que escrivia en castellà, va voler que tots els seus llibres fossin traduïts al català i hi va estar molt a sobre, col·laborant amb Josep Pelfort, traductor de la tetralogia.

No és un cas com el de J.K. Rowling, que va rebre tot de negatives abans de començar a publicar la sè-

rie de Harry Potter, però l'inici no va ser fàcil. Ruiz Zafón només va ser finalista del premi Fernando Lara del 2000, amb *L'ombra del vent*. Va guanyar Àngels Caso, aleshores més mediàtica que ell.

“La seva obra és un símbol mundial del llibre i la lectura”, afirma Emili Rosales

La novel·la de Ruiz Zafón va ser publicada i va rebre una atenció més aviat escassa fins que, passat un any, el boca-orella el va convertir en fenomen: tot hom parlava de *L'ombra del vent*. Va ser l'eclosió d'aquest creador de personatges torturats, amant de laberints, llibres i racons llòbrecs. Diuen que *El Cementiri dels Llibres Oblidats* està inspirat en magatzems de llibres vells a Los Angeles, tot i que també es diu que en la llibreria Canuda de Barcelona i en obres de Borges.

De les moltes lloances que va rebre, ens quedem amb el que en va dir un al-

tre fenomen literari, Stephen King: “Si algú es pensava que l'autèntica novel·la gòtica havia mort al XIX, *L'ombra del vent* el farà canviar d'idea. Una novel·la plena d'esplendor i de trampes secretes en què fins i tot les subtrames tenen subtrames. Ales mans de Zafón, cada escena sembla que surti d'un dels primers films d'Orson Welles. Cal ser un romàntic de veritat per arribar a apreciar-ne tot el valor, però si un ho és llavors és una lectura enlluernadora.”

Per a un commocionat Emili Rosales, director editorial de Grup 62, “l'obra de Ruiz Zafón, un dels

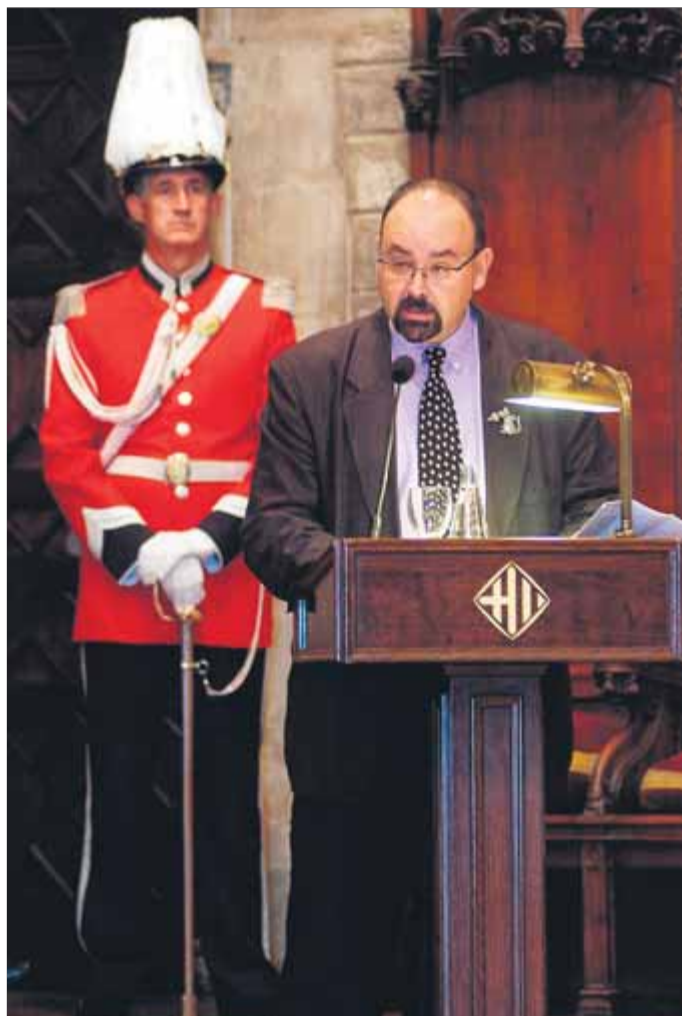
L'APUNT

Zafón al cementiri dels no oblidats

David Castillo

Notícia crua, la mort de Carlos Ruiz Zafón a la ciutat de Los Angeles, on ha treballat de guionista i on va decidir iniciar el tractament contra el càncer que li van detectar fa dos anys. Zafón té una obra extensa i variada, però serà recordat pel que va representar *L'ombra del vent*, novel·la emblemàtica del començament de segle, *best seller* internacional i que va servir per

reforçar encara més la popularitat de Barcelona al món en el morir-se d'èxit experimentat per la capital. Novel·la d'aventures i tècniques de fulletó i de novel·la juvenil, en què era un as, Zafón va donar a la seva obra un aire gòtic i decadentista. L'amor pels llibres i per la ciutat fan que la seva obra s'ompli de racons inoblidables sobre l'aventura i els riscos de llegir.

De la Terra Mitjana a l'espai

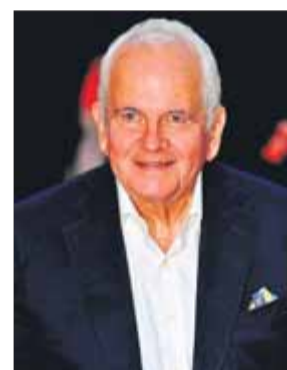
Mor als 88 anys Ian Holm, el Bilbo d'*El Senyor dels Anells* i intèrpret d'*Alien*

B.S.
BARCELONA

De Shakespeare a Pinter, de Scorsese a Cronenberg, Ridley Scott, Soderbergh, Tolkien, Brook... La trajectòria d'Ian Holm al teatre i al cinema és un viatge ple d'aventures que travessa

grans territoris i mitologies, com el que empenia Bilbo Saquet. El hòbbit d'*El Senyor dels Anells* (2001-2003), sota la direcció de Peter Jackson, és probablement el personatge més popular que va interpretar.

Un paper així pot sepulcrar qualsevol carrera, però quan es tracta d'actors de raça com l'anglès Ian Holm (mort ahir als 88 anys), hereus d'una estirp

Ian Holm en una imatge d'arxiu del 2008 ■ EFE

d'intèrprets britànics fogejats als escenaris amb Shakespeare, ni un fenomen tan popular com la trilogia de Tolkien fa ombra als seus nombrosos papers memorables. Com el tripulant de Nostradamus a *Alien* (1979), l'entrenador de *Carros de foc* (1981, pel qual va ser nominat a l'Oscar), o l'advocat de la colpidora *El dulce porvenir* (1997), per citar-ne tres exemples. ■

grans autors del segle XXI, és un símbol mundial del llibre i la lectura, del refugi dels llibres i de la humanitat ferida", en una Barcelona que esdevé mite, posterior a la dels prodigis, perquè les obres tenen lloc entre la dècada del 1920 i la del 1950.

De físic afable, amb unes característiques ulleres rodones de pasta, Carlos Ruiz Zafón era un home discret que per Sant Jordi atenia les llargues cues de lectors sense defallir, fent servir un tampó amb el dibuix d'un fanal del passeig de Gràcia i el seu nom, abans d'escriure la dedicatòria.

Era un autor que mirava amunt, de ritme constant, maratonià, un lector voraç —no podia ser d'altra manera—, passions que compartia amb la música —tenia el piano al costat de l'escriptori— i col·leccionar draques en qualsevol format —en va reunir més de sis-cents.

Un dels grans, amb unes obres que no aniran a parar al Cementiri dels Llibres Oblidats. ■

Els premis

Només va publicar vuit obres en 25 anys, però va rebre molts de premis i de reconeixements a tot el món. Tot i que escrivia des de jove, va debutar amb el premi Edebé 1993 per *El príncep de la boira*; finalista del Fernando Lara 2000 per *L'ombra del vent*; finalista British Book Awards 2006; premi al millor llibre estranger a França 2004; premi de l'Associació de llibreters del Canadà; premi de Veus Novoa (Portugal); Bjornson Order of Literary Merit (Noruega); Barry Award a la millor novel·la (EUA); Original Voices Award (EUA); seleccionat com "llibre per a recordar de l'any 2004" per la biblioteca central de Nova York; premi de la Fundació José Manuel Lara Hernández 2004 al llibre més venut l'any anterior; premi Booksense 2005 (EUA); premi Euzkadi de Plata 2008 per *El joc de l'àngel*; Nielsen Award (Regne Unit); Ottakar's award (Regne Unit); i premi Protagonistas, entre d'altres.

Entrada 2x1 · Accés directe amb l'entrada online
Diumenges fins a les 20 h · Bus llançadora gratuït · Visita confortable i segura

Bus: Pl. d'Espanya, de divendres a diumenge
Promoció 2x1 no acumulable a altres descomptes

Twitter Facebook Instagram YouTube
#tornemalmuseu

Fundació "la Caixa" FUNDACIÓ PALARQ Naturgy Santander Fira Barcelona Damm Fundació Museu de l'Art de Catalunya TMB

Agrolimen CAVA Fundació Agbar hp laie magma cultura s3CYR facilities TRAM

EL 3 BETEVÉ SEIZENANNEN EL NOU EL PAÍS EL PUNT AVUI LAS VANGUARDIA Regió7 SEGRE 3

Generalitat de Catalunya Departament de Cultura GOBIERNO DE ESPAÑA MINISTERIO DE CULTURA Y DEPORTE Ajuntament de Barcelona